

РЕЗЮМЕТА

НА

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИТЕ ТРУДОВЕ И ПУБЛИКАЦИИ

НА ГЛ. АС. Д-Р МИЛЕН ВЕЛЧЕВ ВЕЛЕВ

ПО ОБЯВЕН КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ“
ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.8. ИКОНОМИКА, НАУЧНА
СПЕЦИАЛНОСТ „ПОЛИТИЧЕСКА ИКОНОМИЯ (ОБЩА ИКОНОМИЧЕСКА
ТЕОРИЯ)“, ОБНАРОДВАН В “ДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК”, БР. 25 ОТ 26.03.2019 Г.

Бургас, 2019 год.

I. МОНОГРАФИИ

**I.1. Велев, М., 2019. Безработица и икономически растеж: Изследване на макроикономическата зависимост в България. Издателство „Флат“, Бургас, 367 стр.
ISBN 978-619-7125-52-8.**

Проблемите, свързани с безработицата и икономическия растеж и зависимостите, които съществуват между тях, са от изключително важно значение, както от теоретична, така и от практическа гледна точка. Една от основните цели на провежданите макроикономически политики е постигане на стабилен икономически растеж и намаляване на равнището на безработицата. При разработването на тези политики е от изключително важно значение да се изясни конкретната зависимост, която съществува между безработицата и икономическия растеж, както на равнище национална икономика, така също и на равнище Европейски съюз.

Актуалността на темата на монографичния труд се определя от обстоятелството, че икономическият растеж е основна цел на стопанското развитие и предпоставка за повишаване на благосъстоянието на нацията. Безработицата е сред най-важните индикатори за характера и равнището на икономическото развитие на страната и за социалното равновесие в обществото.

Обект на изследването са безработицата и икономическия растеж, тяхното състояние и тенденции за развитие в Република България.

Предмет на изследването са макроикономическите зависимости, които съществуват между безработицата и икономическия растеж в България.

Основната цел на монографията е да се изследват безработицата и икономическия растеж и зависимостите между тях на национално ниво, като се направи съпоставка с Европейския съюз като цяло.

Постигането на целта се реализира чрез изпълнението на следните конкретни задачи:

- Да се направи кратък преглед на основните теоретични концепции за безработицата и икономическия растеж и съществуващите макроикономически зависимости между тях;
- Да се анализира състоянието и тенденциите за развитие на безработицата и икономическия растеж в България на национално и регионално ниво, като се направи сравнителен анализ със съответните показатели за Европейския съюз;
- Да се установи влиянието на сезонния фактор върху безработицата и икономическия растеж;
- Да се анализира кривата на Бевъридж за България и динамиката на структурната безработица;
- Да се разгледа зависимостта между безработица и инфлация в България и да се оцени равновесната безработица (NAIRU) в България;
- Да се направи емпирична оценка на естественото равнище на безработица и на потенциалното производство в България;
- Да се изследва макроикономическата зависимост между безработица и икономически растеж в България, като се направи съпоставка с Европейския съюз;
- Да се представят основните изводи и резултати, които са получени при изследване на развитието на икономическите показатели във времето;
- Да се очертаят някои насоки за развитие на политиките на пазара на труда в България;
- Да се посочат основните мерки за регулиране на икономическия растеж в България;
- Да се провери стабилността на закона на Оукън в България и в Европейския съюз и възможностите за икономическо прогнозиране.

С оглед по-голяма целенасоченост, изследването има следните ограничения: 1. Периода, за който е представена информацията основно е от 2000г. до 2017г.; 2. Изследването е базирано преди всичко на официална и публично достъпна информация; 3. Конкретната количествена зависимост между безработицата и икономическия растеж се оценява и анализира чрез иконометрични модели, които са базирани на закона на Оукън, изразен в разливна и диференчна форма, като са използвани годишни и тримесечни данни; 4. Изследването се разпростира върху

теоретико-концептуалните основи и постановки, свързани с понятията естествено и текущо равнище на безработица, потенциално и фактическо равнище на производството, както и зависимостите между тях, в рамките на националната и европейската макроикономически системи; 5. В анализа не са включени важни моменти, като например действащите институции на пазара на труда, трудовата мобилност, влиянието на демографските процеси, въздействията на външните фактори и др. 6. Изследване няма претенции за изчерпателност и се ограничава до основните теоретични възгледи за най-важните и съществени фактори, чието влияние е подложено на подробна или частична емпирична проверка.

Монографичното изследване се основава на проучване на голям брой актуални научни трудове на български и чужди автори, множество нормативни актове, аналитични материали на органите на изпълнителната власт и най-актуална информация основно от Националния статистически институт (НСИ) и Евростат. Използвани са месечни, тримесечни и годишни данни на национално ниво и на ниво Европейски съюз- ЕС-28 (настоящия състав на Европейския съюз-от 01.07.2013г.).

За решаването на поставените задачи и постигане на целта на монографичния труд са използвани разнообразни методи за изследване, познати в теорията и в практиката: системен анализ, сравнителен и факторен анализ, теоретичен и емпиричен анализ, абстрактно-логически, икономико-математически, статистически и иконометричен анализ, графични модели, метод на експертните оценки.

Основната теза на разработката е формулирана по следния начин: Законът на Оукън се проявява по специфичен начин в условия на непрекъснати колебания на българската и на европейската икономики, варира значително с течение на времето, през различните фази на икономическия цикъл и зависи от прилаганите иконометрични модели. Но въпреки това, той е относително стабилен и може да се използва успешно за прогнозиране на равнището на безработица и на икономическия растеж в България и в Европейския съюз. Следователно, законът на Оукън е полезен инструмент при разработване, прилагане и прогнозиране на резултатите от провежданите макроикономически политики в България и в Европейския съюз.

Монографичният труд се състои от увод, основен текст в три глави, заключение и списък с използваната литература. Той съдържа 112 фигури, 48 таблици и 238 литературни източници. Първа глава е озаглавена „Теоретични подходи за изследване на безработицата и икономическия растеж“ и се състои от три точки. В първа точка са разгледани различните дефиниции на безработицата, методологическите проблеми, причините за безработицата и влияещите фактори. Чрез кривата на Бевъридж са дезагрегирани и анализирани отделните видове безработица-фрикционна, циклична и структурна безработица (т. нар. UV-анализ). Разгледани са макроикономическите зависимости между равнището на безработица и инфлация, изразяващи се чрез краткосрочната и дългосрочната крива на Филипс и е анализирано равновесното равнище на безработица (т. нар. NAIRU- Non-Accelerating Inflation Rate of Unemployment). Посочени са основните теоретични концепции за естественото равнище на безработица и е разгледан методът за оценка на това равнище- филтърът на Ходрик-Прескот (НР филтър). Изследвано е влиянието на ефекта на хистерезис на пазара на труда. Във втора точка е анализирана същността на икономическия растеж и подходите за измерване на съвкупното производство (брутния вътрешен продукт- БВП). Направен е кратък преглед на теориите и моделите на икономическия растеж. Посочени са основните фактори, влияещи върху динамиката на съвкупното производство. Анализирани са теоретичните концепции за потенциалното производство и са разгледани двата основни емпирични метода за оценка на потенциалния БВП- статистически метод за филтриране и структурен подход. В трета точка е разгледана зависимостта между безработицата и икономическия растеж, изразяваща се чрез закона на Оукън. Направен е кратък преглед на научната литература в тази област. Посочена е необходимостта законът на Оукън да бъде адаптиран, проверен и приложен към съвременните условия и особености на българската икономика. Емпиричната валидност на закона на Оукън е широко приета, но все още няма изчерпателна теоретична обосновка на този закон. В тази точка е направен опит зависимостите да бъдат изведени въз основа на изградени теоретични модели. Законът на Оукън е изразен в четири различни форми: стандартна разливна форма (зависимата променлива е цикличната безработица); стандартна диференчна форма (зависимата променлива е промяната на равнището

на безработица); инверсна разливна форма (зависимата променлива е разливът на БВП); инверсна диференчна форма (зависимата променлива е икономическият растеж).

Втора глава е озаглавена „Емпирично изследване и методология“. Тя е разделена на три точки. В първа точка е изследвана безработицата в България и в Европейския съюз. Разгледано е равнището и динамиката на безработицата на европейско, национално и регионално ниво, като са използвани тримесечни и годишни данни. Изследвано е влиянието на сезонния фактор върху безработицата и са изчислени сезонните индекси. Анализирани са кривата на Бевъридж и динамика на структурната безработица в България. Изследвана е зависимостта между инфлация и безработица в България и в ЕС-28 и е направена емпирична оценка на равновесното равнище на безработица. Разгледани са и други показатели, характеризиращи търсенето и предлагането на работна сила (например непълно заети лица и потенциална работна сила, коефициент на заетост, коефициент на икономическа активност и др.). Във втора точка е изследвана динамиката на икономическия растеж на европейско, национално и регионално ниво, като са използвани тримесечни и годишни данни. Анализирани са влиянието на сезонния фактор върху икономическия растеж. Разгледана е структурата на БВП в България (по производствения, доходния и разходния метод). Изследвана е динамика на производителността на труда в България. Направена е емпирична оценка на потенциалното производство в България и в ЕС-28. В трета точка е изследвана зависимостта между безработицата и икономическия растеж на национално и европейско ниво. При изследване на макроикономическата зависимост в България и в ЕС-28 са приложени различните форми на закона на Оукън и са изчислени коефициентите на Оукън за икономическия растеж, за безработицата, за разлива на БВП и за цикличната безработица, като са използвани тримесечни и годишни данни. Извършен е коинтеграционен анализ на връзката между безработица и икономически растеж в България. Разглежданите времеви редове са коинтегрирани, което позволява прилагането на векторен модел с корекция на грешката. Анализирани са взаимното влияние между разглежданите променливи, чрез прилагането на тест за причинност на Грейнджър. По отношение на данните за Европейския съюз като цяло е приложен интеграционен анализ. Изчислени са коефициентите на Оукън за всяка една от страните членки на ЕС-28.

Трета глава е озаглавена „Актуално състояние и тенденции в развитието на безработицата и икономическия растеж в България и в Европейския съюз“ и се състои от шест точки. Тук са представени обобщените резултати и изводи, тенденциите в развитие на безработицата и икономическия растеж и коефициентите на Оукън за България и за ЕС-28. Очертани са основните предизвикателства пред пазара на труда, както и политиките за насърчаване на икономическия растеж в България. Анализирани са стабилността на закона на Оукън и възможностите за икономическо прогнозиране.

Основните приноси моменти в монографичния труд могат да се обобщят по следния начин:

- Допълнени и обогатени са съществуващите теоретични концепции и модели, разкриващи зависимостта между безработицата и икономическия растеж;
- Определени са основните тенденции за развитие на безработицата и икономическия растеж в България на национално и регионално ниво и е направен сравнителен анализ със съответните показатели за Европейския съюз;
- Чрез подходящи иконометрични модели е направена прогноза за равнището на безработица и икономическия растеж в България и в ЕС-28 за бъдещ период;
- Установено е влиянието на сезонния фактор върху безработицата и икономическия растеж;
- Изследвана е динамиката на структурната безработица в България, чрез анализ на кривата на Бевъридж;
- Получена е конкретната количествена зависимост между безработица и инфлация в България и е определена равновесната безработица (NAIRU);
- Направена е емпирична оценка на естественото равнище на безработица и на потенциалното производство в България чрез филтър на Ходрик-Прескот;
- Идентифициран е теоретико-методически инструментариум за изследване на динамиката на безработицата и икономическия растеж и извеждането на макроикономическите зависимости между тях.

- Разкрити са основните фактори, влияещи върху икономическия растеж и безработицата и са получени конкретни количествени зависимости между двете икономически променливи на национално и на европейско равнище.
- Очертани са някои насоки за развитие на политиките на пазара на труда в България.
- Посочени са основните мерки за регулиране на икономическия растеж в България.
- Установена е стабилността на закона на Оукън в България и в Европейския съюз.

Потенциалната приложимост на предложените модели и резултатите от изследването може да се систематизира в няколко основни направления:

Първо, за изследване и обобщаване на основните проблеми, свързани с икономическия растеж и безработицата и установяване на причинно-следствените връзки между тях.

Второ, за разкриването на специфичните особености на икономическите процеси на регионално, национално и европейско равнище.

Трето, при разработването и прилагането от страна на компетентните институции на икономическите политики на регионално, национално и европейско равнище.

Четвърто, получените резултати ще бъдат полезни за изследователите и икономистите в процеса на анализ и прогнозиране на икономическото състояние и развитие на националното стопанство.

В бъдеще обхватът на анализа би могъл да бъде разширен, като се изследва динамиката на растежа на регионално, национално и европейско ниво и се включат специфични фактори, свързани например с образователно-квалификационната и възрастовата структура на безработицата.

I.2. Велев, М., 2018. Динамика на безработицата в България. Теоретично и емпирично изследване. Издателство „Флат“, Бургас, 194 стр. ISBN 978-619-7125-50-4.

В съвременните условия всички разработки, насочени към изследване на безработицата, факторите, които ѝ влияят, както и политиките на пазара на труда са особено актуални и могат да бъдат полезни, както в теоретичен, така и в практически аспект.

Обект на изследването е безработицата, нейното равнище и структура в Република България.

Предмет на изследването е динамиката, факторите, тенденциите в развитието на безработицата и прилаганите политики на пазара на труда в България.

Основната цел на монографичния труд е да се анализира, оцени и прогнозира развитието на безработицата на национално ниво, като се направи съпоставка с тенденциите за Европейския съюз като цяло.

Основните задачи, които си поставя разработката са следните:

- Да се направи кратък преглед на основните теоретични концепции за безработицата;
- Да се анализира равнището и тенденциите за развитие на безработицата в България на национално и регионално ниво, като се направи сравнителен анализ със съответните показатели за Европейския съюз;
- Да се изследва структурата на безработицата в България;
- Да се установи влиянието на сезонния фактор върху безработицата;
- Да се анализира кривата на Бевъридж за България и динамиката на структурната безработица;
- Да се разгледа зависимостта между безработица и инфлация в България;
- Да се направи емпирична оценка на естественото равнище на безработица в България;
- Да се очертаят някои насоки за развитие на политиките на пазара на труда в България.

Изследване има следните ограничения: 1. Периода, за който се отнася основно е от 2000г. до 2017г; 2. Изследването се основава на официална, публично достъпна информация; 3. В изследването не са разгледани някои важни моменти, като например влиянието на демографските процеси, действащите институции на пазара на труда, структурните характеристики на националната икономика и др.

Източниците на информация включват проучване на голям брой актуални научни трудове на български и чужди автори, множество нормативни актове, регламентиращи трудовите правоотношения и най-актуална информация основно от Националния статистически институт (НСИ) и Евростат.

Използвани са месечни, тримесечни и годишни данни на национално ниво и на ниво Европейски съюз- ЕС-28 (настоящия състав на Европейския съюз- от 01.07.2013г.) и ЕС-27 (състава на Европейския съюз за периода 01.01.2007-30.06.2013г.). Основните методи, които се прилагат са: сравнителен метод, факторен анализ, графичен метод, статистически и иконометричен анализ, метод на експертните оценки.

Основната теза на монографичния труд може да се формулира по следния начин: с подходящи политики, инструменти и механизми за регулиране на пазара на труда, държавата (изпълнителната и законодателната власт) може да ограничи безработицата и негативните последици от нея и да създаде условия за по-висок икономически растеж, чрез използването на производителен и висококвалифициран труд.

Монографичният труд се състои от увод, основен текст в три глави, заключение и списък с използваната литература. Той съдържа 59 фигури, 9 таблици и 94 литературни източници. Първа глава е озаглавена „Теоретични подходи за изследване на безработицата“. Тук се разглеждат важни понятия, теоретични постановки и концепции, свързани със: същност и причини за безработицата; фактори, определящи търсенето и предлагането на работна сила; структура и форми на безработицата; зависимост между безработица и инфлация; равновесно и естественото равнище на безработица.

Втора глава е озаглавена „Емпирично изследване на безработицата в България“. В тази глава са анализирани следните въпроси: равнище на безработица (национално и регионално ниво); структура на безработицата в България по възраст, пол, местоживеене, професионална квалификация, степен на завършеното образование на безработните лица и др.; влияние на сезонния фактор; крива на Бевъридж и динамика на структурната безработица в България; емпирична оценка на равновесното и естественото равнище на безработица; други показатели, характеризиращи търсенето и предлагането на работна сила.

Трета глава е озаглавена „Актуално състояние и тенденции в развитието на безработицата в България“. В тази глава са представени обобщените резултати и изводи, тенденциите в развитието на безработицата в България и са посочени някои насоки за развитие на политиките на пазара на труда в България.

Основните приносни моменти в разработката могат да се обобщят по следният начин:

- Обобщени и допълнени са съществуващите теоретични концепции за същността, равнището и структурата на безработицата;
- Определени са основните тенденции за развитие на безработицата в България на национално и регионално ниво и е направен сравнителен анализ със съответните показатели за Европейския съюз;
- Направена е прогноза за равнището на безработица в България и в ЕС-28 за бъдещ период, като са използвани подходящи иконометрични модели;
- Изследвана е структурата на безработицата в България, както и динамиката на основните показатели, характеризиращи търсенето и предлагането на работна сила;
- Установено е влиянието на сезонния фактор върху безработицата;
- Изследвана е динамиката на структурната безработица в България, чрез анализ на кривата на Бевъридж;
- Получена е конкретната количествена зависимост между безработица и инфлация в България и е определена равновесната безработица;
- Направена е емпирична оценка на естественото равнище на безработица в България;
- Очертани са някои насоки за развитие на политиките на пазара на труда в България.

II. СТУДИИ И СТАТИИ В СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ИНДЕКСИРАНИ НАУЧНИ СПИСАНИЯ

II.1. Велев, М. Изследване на зависимостта между реалното съвкупно производство и равнището на безработица в България. Списание „Икономически изследвания”, 2014, бр. 3, с. 58-91 (СТУДИЯ). ISSN 0205-3292, (SCOPUS).

В разработката са изследвани причинно-следствените връзки и конкретната количествена зависимост между реалното съвкупно производство и равнището на безработица в България. Направен е преглед на основните теоретични концепции и подходи за изучаване на взаимовръзките между инфлация и безработица, на естественото равнище на безработица и потенциалното равнище на производство, като важни индикатори на макроикономическото равновесие и стабилност. Чрез съпоставка между равнището на безработица и инфлация е направена оценка за естественото равнище на безработица и потенциалното равнище на производство в България. Конкретната количествена зависимост между реалното съвкупно производство и равнището на безработицата в България е оценена и анализирана чрез иконометрични модели, които са базирани на закона на Оукън, изразен в разливна и диференчна форма. Разгледани са някои от факторите, влияещи върху стойността на коефициента на Оукън-ефектът на хистерезис, прираста на работната сила и на производителността на труда, относителният дял на скритата икономика, промените в структурата на безработицата по степен на образование и по професионален признак, сезонният фактор и др.

II.2. Velev, M. The influence of the seasonal factor of the employment and remunerations in the agricultural sector in Bulgaria. Scientific Papers. Series “Management, Economic Engineering in Agriculture and rural development”, 2018, Vol. 18, ISSUE 4, pp. 405-410 (СТАТИЯ). ISSN 2284-7995, (WEB OF SCIENCE).

Основната цел на изследването е да се оцени влиянието на сезонния фактор върху заетостта и трудовите възнаграждения в аграрния сектор в България. Чрез статистически модели са изследвани динамиката и сезонните колебания на наетите лица и на трудовите възнаграждения. Достига се до извода, че сезонният фактор оказва по-голямо влияние върху динамиката на заетостта, в сравнение с влиянието върху трудовите възнаграждения.

III. СТАТИИ В НАУЧНИ СПИСАНИЯ

III.1. Velev, M. Unemployment and economic growth: Is there a relationship in the European Union? Acta Oeconomica Pragensia, 2018 (4), pp. 12-29. Print ISSN 0572-3043, Online ISSN 1804-2112.

Основната цел на разработката е да се изследва зависимостта между равнището на безработица и икономическия растеж на равнище Европейски съюз и отделни национални икономики. Извършено е статистическо изследване на зависимостта между измененията на реалния БВП и коефициента на безработица, като са използвани тримесечни данни за Европейския съюз (28 държави) за периода от 2000Q1 до 2017Q3. Приложени са регресионен анализ, коинтеграционен анализ и модел с корекция на грешката на ниво Европейски съюз и отделни национални икономики. Зависимостта между равнището на безработица и икономическия растеж в ЕС-28 за разглеждания период е по-слабо изразена в сравнение с други страни (извън Европейския съюз). За всички страни в Европейския съюз (28 държави) се получава отрицателна зависимост между икономическия растеж и промяната в равнището на безработица. През отделните етапи на изследвания период се проявява ефектът на хистерезис на

пазара на труда. Резултатите от статистическия анализ показват, че данните за икономическия растеж и промяната в равнището на безработица в ЕС-28 са коинтегрирани. Валидността на закона за Оун за икономиката на Европейския съюз като цяло е потвърдена, въпреки че през разглеждания период европейската икономика премина през няколко фази на икономическия цикъл.

**III.2. Велев, М. Зависимост между безработица и икономически растеж: Национално и регионално равнище. УНСС: Икономически и социални алтернативи, 2017, бр. 2, София, стр. 39-57.
ISSN (print): 1314-6556, ISSN (online): 2534-8965.**

Целта на разработката е да се изследва количествената зависимост между промяната на равнището на безработица и икономическия растеж на национално и на регионално равнище. Това позволява да се установи какъв ще бъде количественият ефект върху обема на произведената продукция при промяна в равнището на безработица. Направен е кратък преглед на основните теоретични концепции и подходи за изучаване на взаимовръзките между икономическия растеж и равнището на безработица. Извършено е статистическо изследване на зависимостта между измененията на реалния БВП и коефициента на безработица, като са използвани годишни и тримесечни данни. Получените статистически модели са приложени на национално и на регионално равнище. Въпреки многобройните научни публикации в изследваната област, повечето от тях се занимават само с данни на национално ниво. През последните години, някои проучвания (в това число и настоящото), се опитват да преодолеят този недостатък, като анализират зависимостта между съвкупното производство и безработицата на регионално равнище. Съгласно получените резултати, отрицателната зависимост между безработицата и икономическия растеж в България е по-слабо изразена, в сравнение с останалите страни. Статистически значими регресионни модели и коефициенти са получени само за Югоизточния и Югозападния район, а за останалите райони (Северозападен, Северен централен, Североизточен и Южен централен район) съответните модели и коефициенти не са статистически значими. Абсолютните стойности на коефициента на Оукън за Югоизточния и Югозападния район са по-големи от получените абсолютни стойности на национално равнище.

**III.3. Velev, M. 2015. A research on the relationship between the unemployment rate and the inflation rate in Bulgaria. Списание „Икономическа мисъл“, 2015, бр. 1, София, стр. 60-79.
ISSN 0013-2993 (print).**

В статията са изследвани причинно-следствените връзки и количествените зависимости между равнището на безработица и равнището на инфлация в България. Извършено е статистическо изследване на зависимостта между двете икономически променливи, като са използвани месечни и годишни данни. Направена е съпоставка по отношение на получените резултати за България и за Европейски съюз (28 страни). Извършена е оценка на равновесното равнище на безработица (NAIRU) в България и в ЕС-28. Съгласно получените резултати, между равнището на безработица и равнището на инфлация в България няма строга и еднозначна зависимост. През изследвания период равновесното равнище на безработица в България (около 6%) е малко по-ниско от равновесното равнище на безработица за ЕС-28 (около 7%). Зависимостта между безработица и инфлация има статистически характер и като такава, тя е нестабилна и се проявява по различен начин през отделните фази на икономическия цикъл.

III.4. Велев, М. Динамика на разходната структура на БВП в България. Eastern Academic Journal, 1/2019, стр. 22-28. Online ISSN 2367-7384.

В статията е изследвана структурата на БВП на България по разходи за крайно използване. Анализирани са динамиката на относителните дялове на отделните разходни компоненти на БВП. Установен е приносът на разходите за крайно използване в темпа на прираст на реалния БВП за страната. Съгласно получените резултати, през 2014г., 2015г., 2016г. и 2017г. основен принос за растежа на БВП има нарастването на разходите на домакинствата, а през 2016г. важен принос има също и нарастването на чистия износ. С най-голям относителен дял в БВП е потреблението на домакинствата, следвани от бруто образуване на основен капитал, правителствените разходи и с най-малък относителен дял е чистия износ. За периода 2000-2017г. се наблюдават следните тенденции: намалява относителният дял на потреблението на домакинствата и относителният дял на правителствените разходи, относителният дял на бруто капиталобразуване остава почти непроменен, а относителният дял на чистия износ нараства.

III.5. Велев, М. Крива на Филипс за България. Eastern Academic Journal, 4/2018, стр. 215-221. Online ISSN 2367-7384.

В статията е построена и анализирана кривата на Филипс за България. Изследвана е зависимостта между коефициента на безработица и темпа на инфлация. Въз основа на построения регресионен модел е направена оценка на равновесното равнище на безработица в България. Съгласно получените резултати, равновесното равнище на безработица в България (NAIRU) за изследвания период се колебае около и над 6%.

III.6. Велев, М. Крива на Бевъридж и структурна безработица в България. Eastern Academic Journal, 4/2018, стр. 167-174. Online ISSN 2367-7384.

Основната цел на статията е да се построи и анализира кривата на Бевъридж за България. Анализирани са разпределението на свободният брой работни места в България по класове професии. Разгледана е динамиката на коефициента на свободните работни места за България. Изследвана е зависимостта между коефициента на безработица и коефициента на свободните работни места. Като основен приносен момент на разработката може да се посочи разкриването на динамиката на структурната безработица в България чрез анализ на кривата на Бевъридж.

III.7. Velev, M. The level and dynamics of remuneration in the tourism sector in Bulgaria. Annual of Assen Zlatarov University, 2018, Vol. XLVII, Book 2, pp. 87-91. ISSN 1312-1359.

Основната цел на разработката е да се изследва равнището и динамиката на трудовите възнаграждения в сектора на туризма (хотелиерство и ресторантьорство) в България. Направена е съпоставка със средната работна заплата на национално равнище. Изследвано е влиянието на сезонния фактор върху трудовите възнаграждения в сферата на туризма и на национално равнище. Чрез подходящ иконометричен модел е направена прогноза за равнището на средната работна заплата в сектора на туризма и средно за страната. Съгласно получените резултати, факторът труд в туристическия сектор е подценен, т.е. цената на труда в този сектор е относително ниска. С оглед на все по-задълбочаващия се дефицит на квалифицирана работна сила и ограничаване на възможностите за развитие на този сектор, е необходимо да се предприемат мерки за по-бързото нарастване на работните заплати на трудещите се и изравняването със средните стойности за страната.

III.8. Velev, M. The influence of unemployment on economic growth in Bulgaria. Annual of Assen Zlatarov University, Vol. XLVII, Book 2, 2018, pp. 83-86. ISSN 1312-1359.

Основната цел на разработката е да се изследва зависимостта между безработицата и икономическия растеж на равнище национална икономика. Направена е оценка на коефициента на Оукън в България, като е приложен диференциалният подход. В изследването е използвана динамичната форма на закона на Оукън, при която изменението на обема на производството в настоящия период зависи от изменението на равнището на безработица в настоящия период и от темповете на икономически растеж в предходен период. Приложените иконометрични модели подкрепят версиите на закона на Оукън, които са по-малко ограничени във времето и включват динамични зависимости. Получените резултати имат и практическо приложение. Например, прогнозирането на процента на безработица чрез закона на Оукън се подобрява значително, като се вземе предвид динамичната връзка между безработицата и растежа на продукцията.

III.9. Velev, M. The influence of the factor of seasonality on the real GDP of Bulgaria. International Journal of Innovative Technologies in Economy, 2018, 2 (14), pp.72-77. Online ISSN 2414-1305.

Основната цел на изследването е да се анализира и прогнозира динамиката на реалния БВП на България и да се оцени влиянието на сезонния фактор. Чрез статистически модели са изследвани динамиката и сезонните колебания на реалния БВП на България. Направен е сравнителен анализ между България и Европейския съюз (ЕС-28). Достига се до извода, че сезонният фактор оказва по-голямо влияние върху динамиката на реалния БВП в България, в сравнение с икономиката на Европейския съюз като цяло.

III.10. Velev, M. Seasonal fluctuations in the rate of unemployment in Bulgaria. International Journal of Innovative Technologies in Economy, 2018, 2 (14), pp. 65-71. Online ISSN 2414-1305.

Основната цел на изследването е да се оцени влиянието на сезонния фактор върху равнището на безработица в България, като се направи съпоставка с Европейския съюз, включващ настоящите 28 страни членки. Чрез статистически модели са изследвани динамиката и сезонните колебания на равнището на безработица в България. Достига се до извода, че сезонният фактор оказва по-голямо влияние върху пазара на труда в България, в сравнение с Европейския съюз като цяло.

III.11. Велев, М. Зависимост между безработицата и икономическия растеж в Бургаска област. Annual of Assen Zlatarov University, 2016, Vol. XLV, Book 2, стр.158-163, ISSN 1312-1359.

Основната цел на разработката е да се изследва зависимостта между безработицата и икономическия растеж на регионално равнище (Бургаска област; Югоизточен район). Конкретната количествена зависимост между безработицата и икономическия растеж е оценена и анализирана чрез иконометрични модели, приложени на регионално равнище, като са използвани годишни данни. В изследването е приложена диференциалната форма на закона на Оукън, като са изчислени верижни индекси спрямо предходен период (при променлива база). Получен е коефициентът на Оукън за Югоизточния район, в който се включва и Бургаска област.

**III.12. Велев, М. Система от показатели за анализ на безработицата и икономическия растеж в Бургаска област. Annual of Assen Zlatarov University, 2016, Vol. XLV, Book 2, стр. 151-157.
ISSN 1312-1359.**

Целта на изследването е да се разработи система от показатели, измерители, чрез които да се анализира, оцени и прогнозира развитието на безработицата и икономическия растеж на регионално равнище (Бургаска област). Въз основа на основните теоретични концепции за безработицата и за икономическия растеж са посочени съответните икономическите показатели, чрез които най-точно и задълбочено може да се характеризира природата на изследваните обекти. Множеството показатели, чрез които се анализира, оценя и прогнозира състоянието на безработицата, са класифицирани в три основни групи, в зависимост от това кой аспект на изследвания обект описват. В първата група са включени показателите, определящи наличността на безработицата към определен момент от време (например брой на безработните лица, коефициент на безработица, търсене и предлагане на работна сила, брой на свободните работни места в определен сектор и др.). Към втората група принадлежат показателите, характеризиращи динамиката, развитието на безработицата във времето (например промените в броя и равнището на безработицата, сезонните колебания, продължителност на безработицата, брой на индивидуалните периоди на безработица, входящ и изходящ поток безработни и др.). В третата група са показателите, характеризиращи структурата на безработицата (по пол, по възраст, по образование, по професия, според причините за безработица и др.). Към тези групи от показатели са добавени и други показатели, свързани пряко или непряко с определянето на безработицата: заети лица и коефициент на заетост; активна работна сила и коефициент на икономическа активност; извънработна сила и др. Икономическия растеж се измерва чрез редица показатели: изменение на БВП, БВП на човек от населението, брунтната добавена стойност и др. Анализирана е динамиката на посочените показатели в Бургаска област, като е направена съпоставка със средните стойности за страната.

**III.13. Велев, М. Влиянието на сезонния фактор върху динамиката на трудовите възнаграждения в България. Годишник на Университет „Проф. д-р Асен Златаров”. Бургас, 2014, том XLIII, книга 2, 2014, стр. 134-141.
ISSN 1312-1359.**

Основната цел на разработката е да се изследва влиянието на сезонния фактор върху динамиката на трудовите възнаграждения в България. Елементите на възнагражденията са разделени на два основни вида- възнаграждения с постоянен характер и непостоянни (променливи) възнаграждения. Динамиката на работната заплата във времето зависи преди всичко от променливите възнаграждения. В тази връзка е извършено статистическо изследване-сезонна декомпозиция на равнището на средната месечна работна заплата за страната, в обществения и в частния сектор. Въз основа на използваните статистически модели е направена прогноза за размера на средната месечна работна заплата за следващите 34 месеца.

**III.14. Велев, М. Изследване на цикличните колебания в равнището на заплащане на труда в България. Годишник на Университет „Проф. д-р Асен Златаров”. Бургас, 2014, том XLIII, книга 2, стр. 142-148.
ISSN 1312-1359.**

Основната цел на разработката е да се изследват периодичните колебания на равнището на трудовите възнаграждения в България. В началото на изследването са поставени следните въпроси: съществува ли цикличност при измененията на средната месечна работна заплата, както и на броят на наетите лица в България и каква е дължината на периода? Налице ли е взаимодействие между динамиката на средната месечна работна заплата и изменението на броя

на наетите лица по трудови и служебни правоотношения в България и каква цикличност има определящо значение за двата времеви реда? В тази връзка е извършено статистическо изследване- едномерен спектрален анализ на равнището на средната месечна работна заплата за страната, в обществената и в частния сектор. Анализирани са и цикличните колебания на броя на наетите лица по трудови и служебни правоотношения. Чрез кроспектрален анализ е изследвано взаимодействието между средната месечна работна заплата за страната и броят на наетите лица по трудови и служебни правоотношения. Кроспектралният анализ показва, че динамичните редове за средната месечна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение (общо за страната) имат сходно проявление на зависимостите с броя на наетите лица по трудови и служебни правоотношения. Съгласно получените резултати, най- съществена ковариация между двата динамични статистически реда има при дължина на вълната около 3 месеца. Следователно, определящ и при двете променливи е тримесечният цикъл.

IV. ДОКЛАДИ ОТ НАУЧНИ КОНФЕРЕНЦИИ

**IV.1. Велев, М. Производствена структура на БВП в България. Proceedings of the XI International Scientific and Practical Conference Social and Economic Aspects of Education in Modern Society Vol.1, March 22, 2019, Warsaw, Poland, pp. 16-19.
ISBN 978-83-952507-7-4.**

В доклада е изследвана структурата на БВП в България по производствения подход. Анализирани са динамиката на структурата на брутната добавена стойност (БДС) по икономически сектори в България. Установен е приносът на отделните икономически дейности в темпа на прираст на реалната БДС за страната през различните години. Съгласно получените резултати, през изследван период (2000-2016г.) с най-голям относителен дял в БДС е сектора на услугите, следван от сектора на индустрията, а с най-малък относителен дял е селското, горското и рибно стопанство. Наблюдава се тенденция за нарастване на относителния дял на сектора на услугите в БДС, за сметка на намаление на относителния дял на селското, горското и рибно стопанство в БДС. Тази ситуация обикновено е характерна за икономиките на по-високоразвитите страни.

**IV.2. Велев, М. Коинтеграционен анализ на връзката между безработица и икономически растеж в България. International Scientific and Practical Conference “Ukraine, Bulgaria, EU: Economic and Social Development Trends”, 27-30 June 2018, Burgas, Bulgaria, стр. 89-93.
ISBN 978-619-239-023-5.**

Основната цел на разработката е да се извърши проверка за съществуването на дългосрочна връзка между промените в равнището на безработица и темповете на икономически растеж в България, чрез използването на коинтеграционен тест. Периода, за който е представена информацията е 2000Q1-2017Q3. Извършена е проверка за стационарност на изходните данни и е установено, че те са интегрирани от една и съща, първа степен. Съгласно получените резултати, данните за икономическия растеж и за промяната на равнището на безработица в България са коинтегрирани и съществуват две коинтеграционни уравнения между тях, което показва наличието на дългосрочна връзка между променливите. Нестационарността на данните за равнището на безработица в България показва, че през изследвания период се е проявявал ефекта на хистерезис на пазара на труда.

**IV.3. Велев, М. Оценка на естественото равнище на безработица в България. Академично списание „Управление и образование“, 2018, том XIV (1), стр. 123-129.
ISSN 13126121.**

Основната цел на изследването е да се направи емпирична оценка на естественото и цикличното равнище на безработица в България. В статията разликите между естественото равнище на безработица и равновесната безработица (NAIRU) са пренебрегнати, както е и в други подобни изследвания. Следователно, за естествено равнище на безработица е прието равнището, при което силите, които повишават инфлацията и силите, които увеличават безработицата са в равновесие. Оценката на естественото и на цикличното равнище на безработица е извършено чрез филтъра на Ходрик-Прескот. Извършен е сравнителен анализ на тенденциите за България и за Европейския съюз като цяло (ЕС-28).

**IV.4. Велев, М. Оценка на потенциалното производство в България. Академично списание „Управление и образование“, 2018, том XIV (1), стр. 123-129.
ISSN 13126121.**

Основната цел на изследването е да се направи емпирична оценка на потенциалния БВП на България и да се анализира неговата динамика. Оценката на равнището на потенциалното производство е трудна задача и е съпроводена с определена степен на несигурност. Потенциалният БВП не може да се наблюдава пряко в данните за реалния БВП. Съществуват два основни емпирични метода за оценка на потенциалния БВП- статистически метод за филтриране и структурен подход. В статията е приложен първият метод, като е използван филтърът на Ходрик-Прескот. Направен е сравнителен анализ на тенденциите за България и за Европейския съюз като цяло (ЕС-28).

**IV.5. Велев, М. Динамика на икономическия растеж в България и в Европейския съюз. Академичното списание „Управление и образование“, 2017, том XIII (1), стр. 148-154.
ISSN 13126121.**

Целта на изследването е да се анализира, оцени и прогнозира динамиката на икономическия растеж на национално ниво, като се направи съпоставка с тенденциите за Европейския съюз като цяло- ЕС-28 (състава на ЕС от 01.07.2013г.). За характеризирание на икономическия растеж, в теорията се използват основно два подхода, в зависимост от продължителността на времеви период. В разработката е използван подхода, приложим в краткосрочен и средносрочен план, според който икономическият растеж показва промените в действителните стойности на БВП и причините за тяхното нарастване (т.нар. конюнктурен икономически растеж). Изчислени са тримесечните сезонни индекси. Чрез подходящи статистически методи е направена прогноза за тримесечните и годишните стойности на реалния БВП в България и в ЕС-28 за следващ период.

**IV.6. Велев, М. Динамика на равнището на безработица в България и в Европейския съюз. Академичното списание „Управление и образование“, 2017, том XIII (1), стр. 141-147.
ISSN 13126121.**

Основната цел на изследването е да се анализира, оцени и прогнозира развитието на безработицата на национално равнище, като се направи съпоставка с тенденциите за Европейския съюз като цяло- ЕС-27 (състава на ЕС за периода 01.01.2007-30.06.2013г.). Извършен е статистически анализ на динамиката на равнището на безработица в България и в

Европейския съюз, като са използвани месечни, тримесечни и годишни данни. Изчислени са месечните и тримесечните сезонни индекси. Направена е прогноза за стойностите на равнището на безработица в България и в Европейския съюз за следващ период.

**IV.7. Велев, М., Е. Клатева. Проблеми на пазара на труда в туристическия сектор в област Бургас. Научни трудове на Аграрен университет - Пловдив „Специализирани видове туризъм-предизвикателства и перспективи”, 2016, том LX, кн.1, стр.255-262. (Авторовото участие е 50%.)
ISSN 1312-6318 (Print), ISSN 2367-5845 (Online).**

В доклада е направена икономическа и демографска характеристика на Бургаска област. Изследвани са показатели като динамиката на броя на населението, възрастова структура, коефициент на възрастова зависимост и др. Също така е анализирано състоянието на пазара на труда в Бургаска област и е направена съпоставка с пазара на труда на национално равнище. За целта са използвани следните икономически показатели - средна годишна работна заплата, брой и структура на работната сила, коефициент на икономическа активност, брой безработни лица, равнище на безработица и др. В допълнение, профилирано за туристическия сектор, е направена синтезирана характеристика на туризма в България. В тази връзка са анализирани показатели като приходи от международен туризъм, принос на туризма към националната икономика, пристигания на чужденци в страната, инвестиции в туризъм, както и заетостта в туризъм. Поспециално за Бургаска област е направен кратък анализ на туристическата дейност и са посочени тенденциите в развитието на туризма в областта. Направен е също така кратък коментар на туристическия пазар на труда в изследвания регион, в чиято светлина са изведени основните изводи.

**IV.8. Клатева, Е., Велев, М. Ролята на селския туризъм в икономиката на Средецкия регион. – Средецкият край: Фолклор, религия, туризъм. Бургас, 2015, стр. 11-28. (Авторовото участие е 50%.)
ISBN 978-619-7125-14-6.**

Основна цел на разработката е да се характеризира селският туризъм, в чиято светлина да се анализира ролята му в икономиката на Средецкия регион. Разгледани са различните дефиниции за селски туризъм в научната литература и е изведено най-детайлното и точно определение. Разгледани са някои особености на селския туризъм в страната и в Средецкия регион. Анализирана е икономическата роля и значение на селския туризъм в региона. Разгледани са основните фактори и условия на макроикономическата среда, които оказват влияние върху селския туризъм в региона. Посочени са положителните икономически ефекти, които биха могли да се очакват от развитието на селския туризъм в Средецкия регион.

**IV.9. Велев, М. Диференциация на заплащането на труда в България (Първа част). – Тринадесета национална младежка научно-практическа конференция. София, 2015, стр. 37-41.
ISSN 1314-8931.**

**IV.10. Велев, М. Диференциация на заплащането на труда в България (Втора част). – Тринадесета национална младежка научно-практическа конференция. София, 2015, стр. 42-46.
ISSN 1314-8931.**

В докладите е разгледана диференциацията на заплащането на труда в България по степен на образование, квалификация, икономически дейности, пол, възрастови групи и териториален признак. Въз основа на анализа на данните за периода 2002г.-2014г., са посочени основните насоки и тенденции за развитие.

IV.11. Velev, M. Trick or Truth: The applicability of the mathematical language in physics and in economics. – FQXi essay contest 2015. FQXi - Foundational Questions Institute, 2015, pp. 1-8
<http://fqxi.org/community/forum/topic/2344>

В разработката се дискутира следният въпрос: Каква е причината за необяснимата ефективност на математиката в естествените науки и описанието на физическата реалност и необяснимата неефективност на математиката в социалните науки (и по-конкретно в икономиката)? В тази връзка, икономистът К. Vela Velupillai публикува статия, озаглавена „Неразумната неефективност на математиката в икономиката“. Основната идея в разработката е, че невероятната ефективност на математиката при описанието на физическата реалност се дължи на съществуването на симетрии в природата. Икономиката не изучава неизменните закони на природата, а артефакти, които подлежат на постоянна промяна поради вземането на човешки решения и следователно моделите могат да бъдат само умерено точни. Освен това, икономическите системи се „самоотразяват“: натрупаните в системата знания променят самата система. Икономическата система е сложна система от много на брой променливи и различни зависимости между тях. Интуитивната представа, че в икономиката всичко взаимодейства с всичко не е без основание. За разлика от природните науки, в икономиката няма повторимост на експеримента, а за някои неща дори няма и експерименти. Въпреки това, може да се посочат множество примери за икономически теории, които се опитват да опишат социалните явления с помощта на математически модели по подобие на физиката- социална физика, термоикономикс, теория на хаоса и др. Друга възможност в тази посока е свързана със симулирането на сложните икономически системи, което ще даде възможност за повторимост на експериментите и по-прецизно изследване на ефектите от икономическите политики, което към момента е немислимо. Постигането на по-висока ефективност на приложение на математиката в икономиката е възможно при съчетаване на преките емпирични изследвания на структурните свойства на икономическата система с разработването на нови подходящи математически структури.

IV.12. Велев, М. Състояние и основни предизвикателства на пазара на труда в Бургаска област. Международна конференция „Морето – граница или врата“. Бургас, 2014, стр. 69-72.
ISBN 978-954-8752-29-9.

Целта на разработката е да се анализира състоянието, тенденциите и основните проблеми на пазара на труда в Бургаска област. Направена е икономическа и демографска характеристика на региона, като са разгледани следните показатели: БВП на човек от населението, брой на населението, разпределение на населението по местоживееене, пол и възраст, коефициент на възрастова зависимост, прогноза за населението за периода до 2040г. (при хипотеза за конвергентност) и др. Анализирано е състоянието на пазара на труда в Бургаска област, като е разгледана динамиката на следните показатели: средна годишна и средна месечна работна заплата, брой на работната сила, брой на заетите лица, коефициент на заетост, коефициент на безработица, брой на регистрираните безработни по данни на Агенцията по заетостта, търсене и предлагане на работна сила и др. Посочени са основните тенденции и е направена съпоставка с националната икономика.

V. УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ ПОМАГАЛА

V.1. Копринаров, Б., Велев, М. 2018. Микроикономика. Издателство „Флат“, Бургас, 229 стр. (Авторовото участие е 50%).
ISBN 978-619-7125-47-4.

Учебникът е предназначен за студенти в образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ и „бакалавър“, които изучават дисциплината „Микроикономика“ в

Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. Чрез него читателите имат възможност да се запознаят с основите на микроикономическата теория, както и с основните икономически понятия- избор, ограничения в икономиката, ресурси и фактори на производство, пазарна система, търсене, предлагане, пазарно равновесие, еластичност на търсенето и предлагането, теория на потребителското поведение, производство, приходи и разходи на фирмата, пазарни структури, факторни пазари и др. Обемът на учебника е 229 стр. и съдържа 59 фигури и 11 таблици. В края на учебника са включени тестове и задачи по микроикономика.

V.2. Копринаров, Б., Велев, М. 2018. Макроикономика. Издателство „Флат“, Бургас, 159 стр. (Авторовото участие е 50%). ISBN 978-619-7125-51-1.

Учебникът е предназначен за студенти в образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ и „бакалавър“, които изучават дисциплината „Макроикономика“ в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. Особеност на изданието е стремежът на авторите да обвържат по-пълно словесното изложение с графичното представяне. Чрез включените графики и модели е концентриран основният теоретичен материал, даващ възможност на читателите да затвърдят и овладеят по-пълно изучаваната проблематика. В учебника е акцентирано върху следните теми: макроизмерители, брутен вътрешен продукт, съвкупно търсене и съвкупно предлагане, детерминанти на съвкупното търсене, модели на макроикономическо равновесие, пари и банкова система, монетарна и фискална политика, икономическо неравновесие, безработица, инфлация и др. Обемът му е 159 стр. и съдържа 50 фигури и 6 таблици.

V.3. Копринаров, Б., Велев, М. 2017. Микроикономика. Тестове и задачи. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, 104 стр. (Авторовото участие е 50%). ISBN 978-619-7123-64-7.

Учебното помагало е предназначено за студенти в образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ и „бакалавър“. Тематичното направление на сборника със задачи и тестове е свързано с учебната дисциплина „Микроикономика“. Съдържанието обхваща девет теми, които са логически и системно организирани и структурирани. Основната цел на авторите е чрез тестове и задачи да формират в студентите система от реални знания, което би им позволило в условията на ресурсен дефицит да вземат относително бързи и правилни решения. В тази връзка авторите са си поставили следните задачи: Първо, създаване на логическа връзка между проблем- научно обосновано решение. Второ, разкриване на ролята на пазара и неговите механизми като ефективни двигатели на икономическото развитие. Трето, на базата на анализ на търсенето и предлагането, да се открие ролята и съдържанието на ефективното потребителско поведение. Четвърто, утвърждаване на причинно-следствените зависимости между производство, потребление, развитие на продуктовете и на факторните пазари.

V.4. Велев, М. 2019. Макроикономика. Тестове и задачи. Издателство „Флат“, Бургас, 75 стр. ISBN 978-619-7125-53-5.

Учебното помагало е предназначено за студенти в образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ и „бакалавър“, които изучават дисциплината „Макроикономика“ в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. Учебното помагало по макроикономика има за цел да помогне на студентите да усвоят по-добре основните понятия на макроикономическата теория. Това ще им позволи по-пълно и правилно да разбират протичащите в страната икономически процеси, да анализират и вземат правилни решения в сложната и бързо променяща се микро- и макросреда, в условията на обективните ограничители – финансови средства, времеви ресурс и други. Съдържанието обхваща девет теми, които са логически обвързани.

**V.5. Велев, М. 2019. Речник по микроикономика (учебно помагало).
Издателство „Флат“, Бургас, 65 стр.
ISBN 978-619-7125-54-2.**

Речника по микроикономика има за цел да помогне на студентите да усвоят по-добре основните понятия на микроикономическата теория. Предложените теми в учебното помагало са съобразени с хорариума на дисциплината в учебния план за студентите от Факултет по обществени науки и от Колеж по туризъм при Университет „Проф. д-р Асен Златаров” – Бургас. Основните микроикономически понятия (на български и на английски език) са разпределени по теми, като във всяка от главите на учебното помагало те са подредени по азбучен ред. В края на всяка глава има въпроси за сравнение и разкриване на приликите и различията между отделните понятия.

**V.6. Велев, М. 2019. Речник по макроикономика (учебно помагало).
Издателство „Флат“, Бургас, 75 стр.
ISBN 978-619-7125-55-9.**

Речника по макроикономика е предназначен за студенти в образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ и „бакалавър“, които изучават дисциплината „Макроикономика“ в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. Основната цел на учебното помагало е да помогне на студентите да усвоят по-добре основните понятия на макроикономическата теория. И тук основните макроикономически понятия (на български и на английски език) са разпределени по теми, като във всяка от главите на учебното помагало те са подредени по азбучен ред. В края на всяка глава има въпроси за сравнение и разкриване на приликите и различията между отделните понятия.